

en ændring af folkeskoleloven gennemført en ændring af lov nr. 62 af 24. april 1903 om højere almenskoler m. m., hvorved undervisningsministeren bemyndiges til i forsøgsøjemed at tillade, at bestemmelserne om mellemkolen i almenskoleloven fraviges i det omfang, hvori det kan ske uden tilsidesættelse af de mellemkolen ved nævnte lovs §§ 2 og 3, jfr. § 11, pålagte opgaver, herunder i forholdet til realklassen og gymnasiet. Denne bestemmelse blev — som lovens § 4 — indsat på foranledning af det folketingsudvalg, der behandlede det af undervisningsministeriet fremsatte forslag, som alene tog sigte på ændringer i folkeskoleloven.

Uagtet der efter den gældende ordning og praksis i vidt omfang allerede ad administrativ vej kan åbnes adgang for undervisningsforsøg i gymnasiet og realklassen, må man dog anse det for en naturlig videreførelse af den ovennævnte lovgivning at udvide adgangen til undervisningsmæssigt forsøgsarbejde til at omfatte også disse klasser, således som de lærerorganisationer, der har fremsat den vedføjede henvendelse, har ønsket det.

Med hensyn til udformningen af det foreliggende lovforslag bemærkes, at man for at give plads for rimelig bevægelsesfrihed har foretrukket en generel dispensationsbemyndigelse fremfor en opregning af enkeltbestemmelser i almenskoleloven, fra hvilke dispensation kan meddeles. Sikkerheden for, at realeksamen og studentereksamen ikke forringes, må søges deri, at ingen skole uden for almenskolelovens rammer kan iværksætte et forsøgsarbejde, som ikke er godkendt af ministeren. Endvidere er det ved formuleringen af nærværende forslags § 1 tilkendegivet, at der ikke må ske brud på den nuværende ordning, hvorefter gymnasiet er 3-årigt og realklassen 1-årig, og det har under de stedfundne forhandlinger stedse været ministeriet magtpåliggende at understrege, at ingen forsøgsordning må bevirke, at elevernes muligheder for at gøre brug af deres skoleuddannelse som grundlag for videregående studier eller for rettigheder i anden henseende — f. eks. som adgangsgivende til ansættelse i offentlig virksomhed — forringes. Dette hovedsynspunkt har

også fundet udtryk i lovforslagets ord, ligesom tilsvarende synspunkter er fremhævet i de ovennævnte love nr. 244 af 24. maj 1948, § 1 og nr. 263 af 27. maj 1950, § 4.

Det er af de forslagsstillende lærerorganisationer indstillet, at der som øverste myndighed for den i indstillingen af 20. november 1947 nævnte forsøgsskole med ansvar overfor ministeriet nedsættes en kommission på 11 medlemmer, bistået af en konsulent for forsøgsskolen. Ministeriet har imidlertid anset det for mest hensigtsmæssigt, at det fornødne tilsyn med forsøgenes gennemførelse og resultat udøves gennem undervisningsministeriets sædvanlige tilsynsorganer, og det er ministeriets tanke, at forsøgene skal foregå inden for de bestående skoler og ikke i særlige forsøgsskoler.

Adgangen til at iværksætte forsøgsarbejdet i gymnasiet og realklassen ønskes givet indtil videre, jfr. også lov nr. 244 af 24. maj 1948 om ændring af seminarieloven, idet man først, når resultatet af forsøgsarbejdet foreligger, kan tage stilling til, om ordningen ønskes gjort permanent.

Det fremhæves, at en række bestemmelser det højere skolevæsen vedrørende er fastsat i kgl. anordning eller ministeriel bekendtgørelse, således regler om skolens årsprøver, karaktergivning, eksamenspensum m. v., hvorfor afvigelse fra disse bestemmelser ikke kræver lovhjemmel. Ej heller udkræves lovændring for at gøre afvigelse fra bestemmelserne om alm. forberedelseseksamen, der har sin hjemmel i en kgl. anordning.

Endelig bemærkes, at man har anset det for rigtigst i loven at understrege de kommunale skolemyndigheders kompetence i de heromhandlede sager; for statsskolers og private skolers vedkommende har alene skolens leder indstillingsretten med hensyn til etablering af forsøgsundervisning i den pågældende skole.

Som bilag 2—5 til nærværende bemærkninger aftrykkes ministeriets skrivelse af 20. maj 1948 til statsskolernes rektorforening, gymnasieskolernes lærerforening og Danmarks realskoleforening samt disse foreningers skrivelser af henholdsvis 2. juli 1948, 16. september 1948 og 29. september 1949.